

Johan Nordenmark

Kommunstyrelsen

Uppdrag till socialnämnden att upprätta ett beredskapslager av skyddsutrustning under Covid-19-pandemin

Ärende

Krisledningsnämnden beslutade den 27 mars 2020 (§ 2) att köpa skyddsutrustning till ett kommunalt beredskapslager. Syftet var att säkerställa god vård och arbetsmiljö inom socialnämndens verksamhet med anledning av utbrottet av covid-19. Den 27 april 2020 beslutade krisledningsnämnden genom delegationsbeslut att ytterligare utöka beredskapslagret (KS 2020/0211).

Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till beräkning av beredskapslager av skyddsutrustning till aktörerna i länet. Den utgår från att varje aktör ska förse egna behov självständigt under minst 45 dagar genom eget beredskapslager av skyddsutrustning innan bistånd lämnas av central organisation via region Stockholm och Stockholms stad.

Danderyds kommun behöver således fatta beslut om att göra de inköp som krävs för att upprätthålla ett beredskapslager med skyddsutrustning baserat på en uthållighet om minst 45 vårddyg. Den nämnd som har bäst kompetens att ansvara för att bygga upp lagret är socialnämnden. Det är också den nämnden som bedöms ha störst behov av ett beredskapslager.

Den 5 oktober 2020 (§ 58) beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att remittera ärendet till socialnämnden som den 10 november 2020 (§ 98) ställde sig positiv till förslaget med tillägg att nämnden bör ersättas för kostnaderna och att det bör vara kommunstyrelsen som ska ansvara för lokalen med anledning av de säkerhetskrav som gör sig gällande med i och med att lagret innehåller brandfarligt material.

Kommunledningskontorets bedömning är att kostnaderna ska belasta den centrala finansförvaltningen men att det är socialnämnden, i egenskap av beställarnämnd, som ska ansvara för beställning och kravställning av lokal. Framtagande av förslag till lämplig lokal bör sålunda ske enligt ordinarie lokalförsörjningsprocess. Kommunstyrelsen, genom

Johan Nordenmark

kommunledningskontoret, ska dock bistå med de säkerhetsbedömningar som erfordras.

Beslutet fattas för att öka kommunens beredskapsnivå inför en eventuell ökad smittspridning eller begränsning i tillgång till skyddsutrustning.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen uppdrar till fastighetsnämnden att ta fram förslag till lämplig lokal för beredskapslagret. Framtagandet av förslag ska ske i dialog med socialnämnden i egenskap av beställarnämnd. Uppdraget ges under förutsättning att kommunfullmäktige ger socialnämnden i uppdrag att upprätta lagret.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Kommunfullmäktige uppdrar till socialnämnden att upprätthålla ett beredskapslager baserat på en uthållighet om minst 45 vårddyg, med mandat att minska eller öka befintligt beredskapslager utifrån aktuell situation.
3. Kommunfullmäktige beslutar att kostnaden för beredskapslager och lokal ska belasta den centrala finansförvaltningen.

Bakgrund

Krisledningsnämnden fattade den 27 mars 2020 (§ 2) beslut om inköp av skyddsutrustning till ett kommunalt beredskapslager. Syftet var att säkerställa en god vård och arbetsmiljö inom socialnämndens verksamhet med anledning av utbrottet av Covid-19. Vid denna tidpunkt rådde stor brist på skyddsutrustning i länet såväl som nationellt. Inom kommunens egen regi och upphandlad verksamhet rådde inledningsvis stor brist på framförallt andningsskydd, skyddshandskar och handsprit.

Den 27 april 2020 fattade krisledningsnämnden beslut om att ytterligare utöka det kommunala beredskapslagret av skyddsutrustning (KS 2020/0211). Bakgrunden till detta beslut var att det fortsatt rådde stora brister på skyddsmaterial som kunde levereras till kommunal verksamhet. Erfarenheter från de inköp som genomförts efter det första beslutet visade på leveranstider på mellan 14–30 dagar. Detta beslut om utökning av beredskapslagret säkerställde en nödvändig uthållighet för kommunens tillgång till skyddsutrustning över tid samt en förhöjd beredskap vid en eventuell ökning av antalet misstänkta eller bekräftat smittade i kommunen.

Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till beräkning av beredskapslager av skyddsutrustning till aktörerna i länet som anger att varje aktör självständigt ska klara minst 45 dagar genom eget beredskapslager av skyddsutrustning

Johan Nordenmark

innan en central organisation via Region Stockholm och Stockholms stad kan bistå aktörerna.

Kommunledningskontorets utredning

Danderyds kommun har under pågående pandemi lyckats hålla en fortsatt begränsad smittspridning inom socialnämndens verksamhetsområden mycket tack vare tillgången på skyddsmaterial samt tidiga beslut om besöksförbud på vård och omsorgsboenden samt nedstängning av vissa verksamheter för riskgrupper.

Inledningsvis genomförde kommunen inköp efter beslut från krisledningsnämnden för att säkerställa att kommunens egen regi hade tillgång på den skyddsutrustning som krävdes för att kunna erbjuda en god och säker vård och omsorg samt en säker arbetsmiljö. Med anledning av den stora brist som rådde på skyddsmaterial stöttades även verksamheter i privat regi upp med material från beredskapslagret.

SKL Kommentus fick under våren ett nationellt uppdrag att upphandla skyddsutrustning för att säkerställa tillgång till Sveriges kommuner. Den 28 maj 2020 öppnades den webbutik som möjliggjorde beställningar av skyddsmaterial i volymer som var mindre än dem som marknaden erbjudit inledningsvis under pandemin vilket omöjliggjorde för mindre vård och omsorgsutförare att genomföra inköp för sin egen verksamhet. Webbutiken öppnades upp för kommunala utförare såväl för de privata utförare som godkändes för inköp av kommunen. Detta har medfört att såväl egen regi som privata utförare i Danderyds kommun i dagsläget själva kan tillgodose sina behov av skyddsutrustning.

Det kommunala beredskapslagret behövs dock fortfarande då tillgången på skyddsmaterial på den internationella marknaden under perioder varit kraftigt begränsat. Då smittläget internationellt ännu inte visat på någon avmattning utan snarare att tidigare hårt drabbade länder på nytt ser en ökad smittspridning finns det långsiktigt ännu inte några garantier att den nationella webbutiken över tid kan tillgodose behovet av skyddsmaterial i de kommunala verksamheterna.

Bedömningen av storleken på kommunens beredskapslager har under hela denna period beräknats utifrån uthålligheten i antalet vårddygn utifrån såväl kunskap om antalet misstänkta eller bekräftat smittade i kommunen som scenarion som byggt på risk för ökad samhällsspridning och därmed även ett ökat antal misstänkta och bekräftad smittade i kommunen.

Det beredskapslager som för närvarande finns i Danderyds kommun har en uthållighet som med viss marginal klarar den beräkning länsstyrelsen har tagit fram om att kommunen behöver vara självförsörjande i minst 45 dagar.

Johan Nordenmark

Denna beräkning bygger givetvis på hur stort antal personer som vid en eventuell ökad smittspridning i samhället bär på en misstänkt eller bekräftad smitta av covid-19 i kommunens verksamheter.

Aktuell beräkning för Danderyds kommun bygger på att smittspridningen vid en eventuell andravåg ligger på motsvarande nivåer som under våren 2020. Utifrån de långa leveranstider som uppstår då ett stort antal aktörer inom länet, nationellt och internationellt samtidigt försöker genomföra inköp av skyddsutrustning behövs ett beslut om kommunen ska ha ett beredskapslager och hur stort det ska vara. Beslutet är av sådan art att det bör fattas av kommunfullmäktige och det bör sedan vara socialnämnden som får uppdraget att göra de inköp som behövs. Socialnämnden har den kompetens som behövs för att göra bedömningarna om inköp och det är också den nämnden som har störst behov av skyddsutrustning.

Lydelsen på inriktningsbeslut blir därmed att ”kommunfullmäktige uppdrar till socialnämnden att upprätthålla ett beredskapslager baserat på en uthållighet om minst 45 varddygn, med mandat att minska eller öka befintligt beredskapslager utifrån aktuell situation”.

Beslutet fattas för att öka kommunens beredskapsnivå inför en eventuell andravåg av smittspridning.

Remittering av ärendet

Den 5 oktober 2020 (§ 58) beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att remittera ärendet till socialnämnden med uppdrag att inlämna remissvar senast den 11 november 2020.

Socialnämnden ställde sig positiv till förslaget den 10 november 2020 (§ 98) men framförde dels att socialnämnden bör ersättas för kostnaderna, dels att kommunstyrelsen bör ansvara för lokal.

Uppdraget medför att socialnämnden ådras kostnader som går utöver budgeterade medel. I enlighet med revisorernas rådgivning är det brukligt att nämnden i ett sådant fall får kompensation genom tilläggsbudget eller att kostnaden lyfts över på den centrala finansförvaltningen. Oavsett väg är det viktigt att kostnaden redovisas transparent i beslutsunderlaget och i efterföljande årsredovisning. Det är kommunledningskontorets bedömning att kostnaderna ska lyftas centralt, dels för att det utgör en kommungemensam kostnad i och med att andra verksamheter kan behöva använda materiel, dels då upprättandet av lagret utgör en engångsföreteelse vilket inte talar för att socialnämndens budget behöver göras om med de konsekvenser som det innebär.

Vad gäller lokal följer det av kommunens lokalförsörjningsprocess att det är socialnämnden, i egenskap av beställarnämnd, som ska stå för beställning och kravställning, bland annat gällande volymer och uthållighet. Det innebär

Johan Nordenmark

att fastighetsnämnden, genom tekniska kontoret, ska ta fram förslag till lokal i dialog med socialnämnden, genom socialkontoret.

Socialnämnden har vidare framfört att kravställandet innebär en viss mängd säkerhetsbedömningar med anledning av lagret innehåller brandfarliga ämnen såsom handsprit och att resurser för sådana bedömningar saknas. Kommunledningskontoret gör därför bedömningen att kommunledningskontoret fullt ut ska bistå socialkontoret med de säkerhetsbedömningar som erfordras.

Ekonomiska konsekvenser

Befintligt beredskapslager, utifrån länsstyrelsens beräkning av beredskapslager av skyddsutrustning, räcker med viss marginal de stipulerade 45 dagar kommunen behöver vara självförsörjande på skyddsutrustning. Beslut med anledning av att kommunen återsökt medel från staten inväntas för närvarande.

Om Danderyds kommun står inför en förvärrad situation än den som rådde under våren 2020, kan beredskapslagret behöva utökas ytterligare utifrån den beräkningsnyckel som tagits fram av länsstyrelsen. Kostnaden för detta bygger helt på antalet misstänkta eller bekräftat smittade som överstiger tidigare nivåer i Danderyds kommun.

Kostnaden för beredskapslagrets materiel är svår att beräkna då den följer direkt av smittspridningens omfattning de kommande åren. Vid en mindre smittspridning är 1 miljon kronor en rimlig uppskattning medan en omfattande smittspridning under 2021 kan leda till kostnader uppåt 12 miljoner kronor.

Beräknad lokalkostnad för lagret är i nuläget 40 000 kronor per år.

Johan Lindberg
KommundirektörJohan Nordenmark
Administrativ chef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Uppdrag till socialnämnden att upprätta beredskapslager av skyddsutrustning under Covid-19-pandemin
2. Socialnämndens beslut, Remissvar beredskapslager skyddsutrustning (SN 2020-11-10 § 98)
3. Socialkontorets tjänsteutlåtande, Remissvar beredskapslager skyddsutrustning (2020-10-19)

DANDERYDS KOMMUN
Kommunledningskontoret

Johan Nordenmark

Tjänsteutlåtande

6 (6)

Datum
2020-11-20

Diarienummer
KS 2020/0364

Expedieras
Socialnämnden
Fastighetsnämnden